МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної
комісії
В.о. ректора ДБТУ

_____А.І. Кудряшов
«03» 04 2023 р.

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування
для здобуття ступеня освіти магістр
на основі НРК6 та НРК7

Галузь знань	20 «Аграрні науки та продовольство»
Спеціальність	206 «Садово-паркове господарство»
Освітня програма	Садово-паркове господарство

Харків 2023

ЗМІСТ

Загальні положення. 3
1. Вимоги до рівня підготовки вступників. 4
2. Зміст фахового вступного випробування у розрізі дисциплін. 5
3. Критерії оцінювання фахового вступного випробування. 9
4. Порядок проведення фахового вступного випробування. 10
Рекомендована література. 11
ДОДАТОК Зразок «Екзаменаційний білет». 14

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Вступ на основі (основа вступу) - раніше здобутий освітній (освітньо-кваліфікаційний) рівень або освітній ступінь та відповідний рівень Національної рамки кваліфікацій (далі - НРК), на основі якого здійснюється вступ для здобуття ступеня вищої освіти, освітнього ступеня бакалавра - 6 рівень НРК (далі - НРК6), освітнього ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) - 7 рівень НРК (далі - НРК7)).

Фахове вступне випробування – форма вступного випробування для вступу на основі здобутих раніше ступенів освіти, що передбачає перевірку здатності до опанування освітньої програми певного рівня вищої освіти на основі здобутих раніше компетентностей.

На навчання за програмою підготовки магістра за спеціальністю 206 Садово-паркове господарство (освітня програма Садово-паркове господарство) можуть вступати особи, які отримали диплом бакалавра (НРК6), магістра (спеціаліста) (НРК 7) з відповідної або іншої спеціальності та продемонстрували достатній рівень знань з тем, перелік яких винесено для оцінювання підготовленості вступника для здобуття вищої освіти.

Для проведення конкурсних фахових вступних випробувань на навчання на здобутих раніш ступенів освіти бакалавр, магістр; освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст, наказом ректора ДБТУ створюються фахові атестаційні комісії, діяльність яких регламентується Положенням про приймальну комісію вищого навчального закладу, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 15 жовтня 2015 року № 1085 та зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 4 листопада 2015 року за № 1351/27796.

Фахове вступне випробування проводиться фаховою атестаційною комісією за програмою, затвердженою ректором ДБТУ.

Програма фахового вступного випробування складена для вступників, які вступають на навчання до Державного біотехнологічного університету за освітньо-професійною програмою магістр за спеціальністю 206 Садово-паркове господарство та передбачає оцінку базових знань осіб, що мають здобутий освітній ступінь бакалавра, магістра, освітньо-кваліфікаційнй рівень спеціаліста, за темами фахових дисциплін, які дають можливість оцінити загальний рівень підготовки вступників до навчання за спеціальністю 206 Садово-паркове господарство.

Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та технологію оцінювання знань вступників під час вступу на навчання за ступенем освіти магістр за спеціальністю 206 Садово-паркове господарство.

Мета вступного фахового випробування полягає в комплексній перевірці знань вступників, отриманих ними в результаті вивчення дисциплін та оцінці відповідності цих знань вимогам до навчання за ступенем магістр на спеціальність 206 «Садово-паркове господарство» та допуску до участі у конкурсному відборі.

Умови проведення вступних випробувань. Фахові вступні випробування проводяться в усній формі, у вигляді іспиту очно або дистанційно. Іспит в усній формі проводиться не менше, ніж двома членами комісії з кожним вступником, яких призначає голова фахової комісії згідно з розкладом у день іспиту. Під час складання іспиту очно члени комісії відмічають правильність відповідей в аркуші

усної відповіді, який по закінченні іспиту підписується вступником та членами відповідної комісії. Складання іспиту у дистанційній формі відбувається із застосуванням платформ Zoom (Google Meet). Інформація про результати іспиту оголошується вступникові в день його проведення.

Змістовно-методичне забезпечення вступних випробувань здійснюють науково-педагогічні працівники профільних кафедр.

1. ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ

До проходження фахового вступного випробування допускаються вступники, які виконали повністю навчальний план за освітніми ступенями бакалавра, магістра, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста й отримали диплом за відповідною або іншою спеціальністю.

Вступник повинен знати:

- термінологію, що стосується основних понять за фахом;
- способи розмноження та вирощування посадкового матеріалу декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті;
- особливості проектування, створення й експлуатації об'єктів садово-паркового господарства;
- технологію застосовування інженерно-технічного обладнання на об'єктах садово-паркового господарства;
- способи безпечного використання агрохімікатів й пестицидів, беручи до уваги їх хімічні і фізичні властивості та вплив на навколишнє середовище;
- методики проведення інвентаризації зелених насаджень;
- технології формування композиційних ансамблів об'єктів садово-паркового господарства.

Вступник повинен вміти:

- вільно володіти термінологією за фахом;
- володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин та рослинних садово-паркових угруповань, підтримання їх декоративності, стійкості і стабільності в умовах комплексної зеленої зони міста;
- застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення садово-паркового господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності;
- кваліфіковано застосовувати технології вирощування посадкового матеріалу декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті;
- проектувати та організовувати заходи із вирощування садивного матеріалу декоративних деревних рослин відкритого і закритого ґрунту та формувати об'єкти садово-паркового господарства відповідно до сучасних наукових методик і вимог замовника;
- проектувати та організовувати заходи з вирощування садивного матеріалу декоративних трав'яних та квіткових рослин відкритого і закритого ґрунту та формувати об'єкти садово-паркового господарства відповідно до сучасних наукових методик і вимог замовника;
- організувати результативні та безпечні умови праці.

2. ЗМІСТ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ У РОЗРІЗІ ДИСЦИПЛІН

Програма фахового вступного випробування для зарахування на навчання за ступенем освіти магістр за спеціальністю 206 Садово-паркове господарство містить основні питання за наступними темами:

Розділ «Ботаніка»

1. Ботаніка як наука, її роль в системі біологічних наук і загальноосвітнє значення. Роль ботаніки в практичній діяльності людини.
2. Клітина – як основна структурна і функціональна одиниця рослинних організмів. Клітинна теорія та її роль у розвитку біології.
3. Поняття про рослинні тканини й їх виникнення у процесі еволюції. Види і типи тканин, функціональна класифікація. Морфологічна та анатомічна будова кореня, стебла та їх функції. Листок, морфологія і функції.
4. Типи розмноження рослин: вегетативне, безстатеве, статеве.
5. Загальна характеристика царства грибів: будова клітини, ознаки тварин і рослин, способи живлення, розмноження, екологічні групи.
6. Загальна характеристика спорових рослин, основні представники, особливості будови органів розмноження.
7. Відділ голонасінні – загальна характеристика, особливості розмноження, класифікація.
8. Відділ покритонасінні: загальна характеристика, класифікація, порівняльна характеристика класів однодольні та дводольні.

Розділ «Екологія»

1. Екологія як наука, її підрозділи. Автор терміна "екологія".
2. Екосистеми та їхня структура. Потоки речовин та енергії в екосистемах.
3. Класифікація екологічних факторів та характеристика їх дії. Вплив екологічних факторів на живі організми.
4. Популяція як загально-біологічна одиниця. Нерівноцінність популяцій. Екологічна структура популяції. Взаємодія організмів всередині популяції та за її межами. Конкуренція, хижацтво паразитизм, аменсалізм, коменсалізм та мутуалізм.
5. Приклади біогеоценозів, які займають проміжне положення між природними біоценозами і агроценозами.
6. Типи ланцюгів живлення, визначення екологічної піраміди.
7. "Червона книга". Види, які реєструються "Червоною книгою".
8. Основні положення вчення В.І. Вернадського про біосферу та ноосферу.
9. Джерела та види забруднень біосфери

Розділ «Дендрологія»

1. Голонасінні деревні рослини, ягодоподібні шишки та насіння. Термін життя хвої. Хвойні деревні рослини, у яких шишки без насіння.

2. Хвойні деревні рослини як головні лісоутворюючі породи. Хвойні деревні рослини, які використовуються в зеленому будівництві великих міст і індустріальних центрів.

3. Хвойні рослини, які ростуть швидко у перші роки життя. Хвойні деревні рослини, які гарно переносять стрижку. Шпилькові дерева та чагарники, у яких шишки мають гарно помітні покривні луски. Хвойні деревні породи, що розмножуються відводками.

4. Деревні породи, у яких шишки після дозрівання розсипаються. Хвойні рослини, які є екзотами на Україні. Світлолюбиві хвойні рослини.

5. Деревні рослини у яких хвоя розташована на пагоні поодинці. Деревні рослини, у яких дозрівання насіння закінчується на другий рік восени. Шпилькові деревні рослини, у яких шишки завдовжки 10 см і більше.

6. Термін життя хвої модрини та ялини європейських. Деревні породи, у яких стиглі шишки опадають незабаром після розльоту з них насіння. Хвойні рослини, у яких хвоя зібрана в мутовки.

Розділ «Фітопатологія та захист декоративних рослин»

1. Предмет і завдання фітопатології. Поняття про хвороби декоративних рослин.

2. Біотичні і абіотичні фактори, інфекційні та неінфекційні причини, які викликають хвороби декоративних рослин.

3. Основні типи хвороб деревних та декоративних рослин. Джерела і шляхи розповсюдження фітопатогенних бактерій. Поняття про епіфітотії.

4. Селекційно-насінницькі методи попередження розвитку хвороб. Лісогосподарський метод попередження розвитку хвороб. Агротехнічний метод боротьби з хворобами квітково-декоративних рослин. Засоби хімічного захисту рослин.

Розділ «Ландшафтна архітектура та озеленення населених місць»

1. Озеленення населених місць як наука, його зв'язок з іншими біологічними науками. Роль озеленення у практичній діяльності людини.

2. Два основні напрямки у садово-парковому мистецтві. Основні принципи формування садів і парків у регулярному стилі. Два основні напрямки у розвитку садово-паркового мистецтва. Ідейно-філософська основа регулярного стилю.

3. Способи формування садів і парків у регулярному стилі. Найбільш відомі пам’ятки садово-паркового мистецтва, створені у регулярному стилі.

4. Ідейно-філософська основа пейзажного стилю, країни, які вважаються батьківщиною пейзажного стилю. Фактори, які впливають на самобутність ландшафтного мистецтва Китаю. Особливості садово-паркового мистецтва Японії.

5. Три різновиди вільного парку. Основні принципи формування садів і парків у пейзажному стилі. Найбільш відомі пам’ятки садово-паркового мистецтва, створені у пейзажному стилі.

6. Екологічне, інженерно-захисне, рекреаційне, естетичне таархітектурно-планувальне значення зелених насаджень.

7. Фільтрувальна здатність зелених насаджень. Ефективність відфільтровування повітря від шкідливих домішок окремими рослинами та фітоценозами.

8. Фітонцидна здатність рослин, дерева і чагарники, які мають найвищі сануючі властивості.

9. Принципи нормування зелених насаджень. Класифікація зелених насаджень. Насадження загального, обмеженого та спеціального призначення.

10. Географічний ландшафт. Основні компоненти та елементи географічного ландшафту. групи, на які поділяється географічний ландшафт.

11. Способи підкреслити чи нівелювати особливості рельєфу. Вплив рельєфу на клімат країн та обмежених територій.

12. Особливість мікроклімату схилів південних та північних експозицій. Вплив води на мікроклімат території.

13. Рослинність і її використання для формування пейзажів. Типи паркових насаджень: масиви, куртини, групи, солітери, алеї, квітники і їх композиційна роль. Підбір асортименту з врахуванням біологічних та екологічних властивостей дерев, чагарників та трав’янистої рослинності.

14. Створення композицій одностороннього та кругового огляду. Принципи добору рослин для створення композицій. Декоративні групи за складом порід. Вертикальне озеленення.

15. Групи витких рослин. Класифікація живоплотів. Види і форми дерев і кущів, які найкраще придатні для формованих та вільно ростучих живоплотів.

16. Регулярне і нерегулярне квіткове оформлення. Клумби, рабатки та бордюри, міксбортер, модульний квітник.

17. Газон. Класифікація газонів.

18. Декоративні та спортивні газони, газони спеціального призначення.

19. Організація та строки проведення садивних робіт.

20. Садіння рослин з відкритою та закритою кореневою системою.

21. Догляд за надземною та підземною частиною зелених насаджень. Полив та внесення добрив.

22. Рокарій, альпінарій. Карликові дерева, кущі та трав’янисті рослини, які найкраще підходять для сонячної альпійської гірки.

Розділ «Економіка та організація лісового та садово-паркового господарства»

1. Особливості оборотних засобів. Склад оборотних засобів. Фонди обігу. Склад фондів обігу. Оборотні фонди. Склад оборотних фондів.

2. Сутність лісогосподарського виробництва.

3. Джерела поповнення обігових коштів. Показники, які характеризують

кругообіг і використання обігових коштів.

4. Поняття праці, її значення в лісовому виробництві. Інвестиційний аналіз. Продуктивність праці.

5. Види ефектів. Засоби виробництва, які відносяться до основних фондів.

6. Аналіз економічної ефективності лісогосподарських заходів. Засоби виробництва. Трудомісткість продукції.

7. Класифікація основних фондів. Оборот трудових ресурсів.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Результати фахового вступного випробування обчислюються (за шкалою від 100 до 200):

Р=П1+П2+П3,

де П1 – оцінка за перше питання (за школою 0-60).

П2 – оцінка за друге питання (за шкалою 0-60).

П3 – оцінка за третє питання (за шкалою 0-80).

Результати фахового вступного випробування оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів з урахування рівнів підготовки:

У разі отримання оцінки від 0 до 99 іспит вважається таким, який не складено і вступник до участі у конкурсному випробуванні не допускається.

Оцінювання рівня підготовки, тобто знань і умінь вступника, відбувається на підставі наступних критеріїв:

1. Правильність відповіді;
2. Ступінь усвідомлення програмного матеріалу;
3. Вміння користуватись засвоєним матеріалом.

4. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Фахове вступне випробування проводиться у формі усного іспиту очно або дистанційно. Для проведення вступного випробування формуються окремі групи вступників в порядку надходження (реєстрації) документів. Список допущених до вступного випробування ухвалюється рішенням приймальної комісії, про що складається відповідний протокол.

Для проведення вступного випробування головами фахових атестаційних комісій попередньо готуються екзаменаційні білети відповідно до «Програми фахового вступного випробування». Програма фахового вступного випробування оприлюднюється на веб-сайті Університету.

Фахове вступне випробування проводиться у строки, передбачені Правилами прийому до ДБТУ.

На іспит вступник з'являється з документом, який посвідчує особу (паспорт громадянина України у вигляді книжечки, ID-картка), при пред'явленні якого він отримує екзаменаційний лист, завдання (екзаменаційний білет). Екзаменаційний білет містить завдання з тем, вказаних у програмі фахового вступного випробування. Тривалість іспиту – 2 астрономічні години. Користуватися при підготовці друкованими, електронними або іншими інформаційними засобами забороняється.

Результати випробування оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів за правилами, вказаними в розділі «Критерії оцінювання фахового вступного випробування». Рівень знань вступника за результатами іспиту заноситься також до екзаменаційної відомості і підтверджується підписами голови та членів комісії. Відомість оформляється і передається до приймальної комісії в день складання фахового вступного випробування.

Розробила к.с.-г.н., доцент кафедри лісових культур, меліорацій та садово-паркового господарства Познякова С.І.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Григора І.М., Соломаха В.А. Основи фітоценології. - К.: Фітосоціоцентр, 2000. - 240 с.
2. Миркин Б.М. Теоретические основы современной фитоценологии. - М.: Наука, 1985. - 136 с.
3. Шаталкин А.И. Биологическая систематика. - Москва: Изд-во Моск. Ун-та, 1988. -184 с.
4. Нечитайло В.А., Кучерява Л.Ф. Ботаніка. Вищі рослини. - Київ: Фітосоціоцентр, 2000. - 432 с.
5. Толмачев А.И. Введение в географию растений. - Л.: Наука, 1974. - 458 с.
6. Злобін Ю.А. Основи екології.- Київ, 1998.-248 с.
7. Білявський Г.О., Падун М.М., Фурдуй Р.С. Основи загальної екології.- Київ, 1995.-364 с.
8. Джигерей В.С. Екологія та охорона навколишнього природного середовища. -Київ, 2002.-203 с.
9. Одум Ю. Экология: В 2-х т. М.: Мир, 1986.– 328 с.
10. Гойчук А.Ф., Решетник Л.Л. Довідник-визначник базидіом головних дереворуйнівних грибів. Навчальний посібник. – Житомир: Полісся, 2011. – 48 с.
11. Дудка И.А., Вассер С.П. Грибы. Справочник миколога и грибника. – К.: Наукова думка, 1987. – 535 с.
12. Федоров Н.И. Лесная фитопатология: Учеб. для лесохоз. вузов. – Минск: БГТУ, 2004.- 462 с.
13. Цилюрик А.В., Шевченко С.В. Лісова фітопатологія. – К.: КВІЦ, 2008. - 464 с.
14. Кучерявий В. П. Озеленення населених місць : підруч. для студ. вищ. навч. закл. – Львів : Світ, 2005. – 456 с.
15. Тихонов В. І. Озеленення міст і селищ / В. І. Тихонов, В. Ф. Петренко, В. А. Садова. – К. : Будівельник, 1990. – 208 с.
16. Рева М. Л. Озеленение городов и сел / М. Л. Рева, В. К. Негробов. – Донецк : Донбасс, 1970. – 152 с.
17. Білоус В. І. Садово-паркове мистецтво: Коротка історія розвитку та методи створення художніх садів / В. І. Білоус. – К. : Наук. світ, 2001. – 299 с.
18. Боговая И. О. Озеленение населенных мест : учебное пособие для вузов / И. О. Боговая, В. С. Теодоронский. – М. : Агропромиздат, 1990. – 239 с.
19. Рубцов Л. И. Справочник по зеленому строительству / Л. И. Рубцов, А. А. Лаптев. – К. : Будівельник, 1971. – 312 с.
20. Синякевич І. М. Економіка галузей лісового комплексу: Підручник. – Львів: Світ, 1996. – 184 с.
21. Пітер Пірс Основи економіки лісового господарства. – К.: «ЕКО-інформ», 2006. – 220 с.

22. Воронкова А.Е. Діагностика стану підприємств: теорія і практика: Монографія / А.Е. Воронкова. – Х.: ІНЖЕК, 2008. – 520 с.

23. Зінь Е.А., Турченюк М.О. Планування діяльності підприємства: Підручник. – К.: Професіонал, 2004. – 320 с.

24. Сенько Є.І. Організація, планування та управління на підприємствах лісового і садово-паркового господарств. Навчальний посібник. К.: Знання, 2012.- 487 с.

25. Синякевич І.М. та ін. Лісова політика: теорія і практика.-Львів:ЛА «Піраміда», 2008.-612 с.

26. Янушко А.Д., Воронин И.В., Кожухов Н.И. Организация, планирование и управление предприятиями лесного хозяйства. Ученик для ВУЗов.-М.:Лесн.пром-сть,1983.-344 с.

ДОДАТОК

Зразок «Екзаменаційний білет»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № ___
фахового вступного іспиту

Ступінь освіти магістр
Спеціальність 206 «Садово-паркове господарство»
Освітня програма «Садово-паркове господарство»

1._____
_____
2._____
_____
3._____
_____